

In Amsterdam komt een hyperscale voor Microsoft, ondanks het verbod op hyperscales

Datacenters Bij het Westelijk Havengebied verrijzen drie nieuwe, hoge datatoren. De kritiek op het immense stroomverbruik en de Amerikaanse digitale dominantie zwelt aan. Voor de vergunning is een handigheidje gebruikt: het is niet één, maar het zijn drie datacenters.

MR Carola Houtekamer en Merijn Rengers

26 januari 2026 om 5:00 • Leestijd 4 minuten

Microsoft wordt de enige huurder van een nieuw te bouwen 'hyperscale' datacenter in Amsterdam. Dat bevestigt het Amerikaanse techbedrijf aan *NRC*. Met de bouw van het grootste datacenter van de hoofdstad wordt het landelijke verbod op nieuwe hyperscales, dat in 2022 van kracht werd, omzeild. Het kabinet besliste toen dat alleen in de Eemshaven en in de Wieringermeerpolder nog plek was voor dit soort immense datacenters, die veel oppervlakte en stroom in beslag nemen en gebruikt worden door één partij.

De nieuwe hyperscale in het Westelijk Havengebied van Amsterdam wordt gebouwd door de Britse datacenterontwikkelaar Pure DC en bestaat uit drie torens van 85 meter hoog. Het datacenter gaat ongeveer net zoveel stroom gebruiken als alle huishoudens in de stad Haarlem samen.

Microsoft laat via de mail weten dat het „normaal gesproken niets zegt over commerciële contracten”. Dat het techbedrijf nu toch reageert op vragen van *NRC* is omdat het „de publieke belangstelling erkent”. De bouw van nieuwe, enorme datacenters, die exclusief door Amerikaanse techbedrijven worden gebruikt is onderwerp van een scherp politiek debat in heel Europa, óók in de Tweede Kamer. Dat debat gaat onder meer over het grote beslag dat de techbedrijven leggen op het stroomnet, dat in veel gebieden in Nederland overbelast is, en over de onwenselijkheid van de wereldwijde Amerikaanse dominantie in het beheer van data.

Microsoft mailt aan *NRC* dat het zich zal inzetten „voor een zorgvuldige inpassing van datacenters in de omgeving, met hoge standaarden op het gebied van energie-efficiëntie en een open en transparante dialoog met lokale stakeholders”.

Statenleden willen opheldering. Zij vragen zich af hoe de provincie in 2025 de omgevingsvergunning voor het project af heeft kunnen geven, terwijl het hyperscaleverbod al drie jaar eerder van kracht werd. Ook zijn zij verbaasd dat Microsoft nu bekend maakt dat het de enige gebruiker van het datacenter wordt, terwijl de provincie eerder liet weten dat het gebouw gebruikt zou worden door een bedrijf dat er „servers van een groot aantal (inter)nationale klanten” zou plaatsen.

Handigheidje in vergunningsaanvraag

De hyperscale mag ondanks het verbod toch gebouwd worden dankzij een handigheidje in de vergunningsaanvraag bij de provincie Noord-Holland. Het bouwproject, dat via één aansluiting op het elektriciteitsnet zal worden aangesloten, is in „drie datacenter torens” opgeknipt, [schreef de provincie](#) vorige week in antwoord op Statenvragen. Voor de drie torens die samen de nieuwe hyperscale vormen zijn „afzonderlijke vergunningsaanvragen ingediend” die „afzonderlijk vergund zijn”. „Juridisch gezien voldoen deze afzonderlijke datacenters [...] niet aan de criteria voor een hyperscale” – en vallen dus niet onder het verbod.

Marloes ten Ham (PvdA): „Ik snap het niet. Het verbod op hyperscales is heel duidelijk geformuleerd. En nu doen we het toch.” Over de aankondiging van Microsoft zegt ze: „We hebben telkens te horen gekregen dat er héél veel partijen afhankelijk zijn van het datacenter, zoals maatschappelijke organisaties en universiteiten. Die wil je niet dwarszitten. Nu blijkt dat er één Amerikaanse gigant in komt, terwijl er zo weinig ruimte is om te bouwen en er tekorten zijn op het stroomnet.”

De spraakverwarring over het project bij de provincie is ondertussen groot. VVD-gedeputeerde Esther Rommel (Ruimtelijke Ontwikkeling, Economie) zei tijdens een commissievergadering met Statenleden op 19 januari: „We hebben afgesproken dat we geen hyperscales meer willen. De een noemt het een geitenpaadje, de anders zegt ‘het is zoals het is’, maar je krijgt dus wel een hyperscale waar je niet in voorzien hebt.”

Later stuurde de provincie een bericht naar de Statenleden, waarin staat dat het project „wel in samenhang als één datacenter beschouwd kan worden”. Het zou echter „nog steeds geen hyperscale” zijn omdat de servers in hoge torens worden geplaatst en niet – [zoals bij Microsofts hyperscales in Middenmeer](#) – in lage datahallen die een groot grondoppervlak beslaan. Los daarvan werden de eerste plannen voor de torens in 2016 gemaakt en toen „waren de genoemde voorwaarden voor hyperscales nog niet van kracht”, aldus de provincie in een naschrift aan de Statenleden.

Door krapte op het Amsterdamse stroomnet kunnen vijftig scholen en crèches niet worden gebouwd

De kritiek komt niet alleen van lokale politici. De ngo's Leitmotiv, Advocates for the Future, Bits of Freedom, critical infrastructure lab en DeGoedeZaak stuurden eind vorig jaar een brandbrief over de „speculatieve ontwikkeling” in het Westelijk Havengebied naar de omgevingsdienst, verantwoordelijk voor de vergunningen. Ze vinden „het moeilijk uit te leggen” dat er juist nu „ruimte wordt geboden aan een hyperscale ontwikkeling”, ondanks de verboden, het verstopte stroomnet en de klimaatcrisis. „De stad kan het elektriciteitsnet productiever gebruiken.”

‘Nauwelijks meer plek of stroom voor lokale datacenters’

Rick Pijpers, oud-directeur van datacenterbedrijf Equinix en initiatiefnemer van de Nederlandse Soevereine Datacenter Cooperatie zegt dat de grip van Microsoft op de Nederlandse markt nog groter is dan de meeste mensen zich

realiseren. De Amerikanen bouwen in de Wieringermeerpolder zes nieuwe datahallen, bovenop de tien die er al staan. Pijpers: „Behalve de eigen hyperscales in Middenmeer en straks Amsterdam huurt Microsoft ook nog een groot deel van de capaciteit van allerlei datacenters in de Haarlemmermeer. Alles gaat naar de Amerikanen en er is nauwelijks meer plek of stroom voor lokale datacenters, terwijl die juist belangrijk zijn voor Nederlandse bedrijven en overheden.”

Ook de gemeenteraad van Amsterdam is kritisch, nu de stad met een nijpend capaciteitstekort op het stroomnet kampt. Afgelopen december bleek uit [een brief van het college](#) aan de gemeenteraad dat 591 Amsterdamse klanten van netbeheerder Liander op de wachtlijst staan voor een nieuwe of zwaardere aansluiting. De capaciteit op het stroomnet schiet nog zeker tien jaar tekort, waardoor de bouw van 30.000 huizen dreigt te worden vertraagd. Vijftig scholen en crèches kunnen niet worden gebouwd, nog eens vijftig niet opgeknapt, zwembaden worden niet verbouwd, het gemeentelijk wagenpark kan niet op stroom over.

D66-wethouder Steven van Weyenberg van Ruimtelijke Ordening verdedigde deze zomer in de gemeenteraad de komst van nog eens zes datacenters - waaronder de nieuwe Microsoft-hyperscale - waarover al langer gesprekken liepen of vergunningsaanvragen waren gedaan, zei hij. Dat hoort bij „behoorlijk bestuur”. Die zes betekent een verdubbeling van stroomverbruik van alle bestaande datacenters in de stad, maar een halvering van de initiële plannen. De wethouder vindt dat „een goede balans”.